

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLIX. ÉVFOLYAM 557. SZÁM 2005. JANUÁR

1

Ajándékunk:
2005-ös
falinaptár!

Adjon Isten füvet, fát,
Tele pincét, kamarát,
Sok örömet a házban,
Boldogságot hazánkban.

Bizakodó, jót-remélő újévi hangulatban
vágunk neki januári barangolásunknak. Tart-
satok velünk **Észak-Dunántúlra**.

Deák Árpád tanár bácsi már sorolja is,
mivel utazunk: a Balaton, a Fertő-, a Velencei-
tó jegén jégvitorlással, a hercegi, grófi kasté-
lyokba hintón, a Bakony-erdő betyárjai és a
törökverő várak falai közé lóháton, Győr,
Veszprém, Sopron gazdag múltjába csak úgy,
a képzelet szárnyán.

Az országnak ez a sarka kicsit védettebb a
délinél, a keletinél, épebben megőrizte törté-
nelmünk utóbbi ezer évének emlékeit: templo-
mokat, várakat, kastélyokat.

A **fertődi Esterházy-kastély** Magyar-
ország legnagyobb és legpompásabb
kastélya, a XVIII. században épült. A ková-
csoltvas kapu, a díszpark, a 126 szobás
palota méltó volt arra, hogy az osztrák
császári család tagjai is itt vendéges-
kedjenek.

A címlapon a **nagycenki Széchenyi-kas-
tély** majolika-kályhája mellől kukucskálok
ki az újévi tájra. Itt élt, s itt van eltemet-
ve gróf Széchenyi István, akit Kossuth a
legnagyobb magyarnak nevezett.

A fertődi kastély díszterme

Sárvár a Kanizsai és a Nádasdy család
birtoka volt. A várúr hívására Erdélyből
Dévai Bíró Mátyás jött Sárvárra, és 1534-
ben református iskolát alapított, ahol a
tanulók nemcsak latin, hanem magyar
nyelven is tanultak. Itt nyomtatták ki az
első magyar nyelvtan- és olvasókönyvet.
Mindkettő Sylvester János munkája.

**A sárvári kastély
nagyterme**

Én hogy festek
bíborban-bár-
sonyban?

**Gróf Nádasdy Ferenc országbíró
és felesége**

LÁSZLÓ NOÉMI TÓVIDÉK

Tótól: Balaton, tóig: Fertő.
Frigyláda, kastély, ősi kőfejtő.
Rang, birtok, hírnév dús cirádái:
Széchenyi, Batthyány, Zichy, Esterházy.

Ezeréves tölgy, tíz ölnyi széles,
szárazan suttog a Rába vizéhez.
Sűrű Bakonyban betyárnóta hangja
messzi századokból szállong a magasba.

Ezüstbe-aranyba font tekintetével
messzi századokból László király kémlel,
Szent László királyunk tűzzománc palástban
barázdált homlokkal áll a pusztulásban.

Barázdált homlokkal Pannonhalmát nézi,
ugyan hova tűntek a kereszt vitézi',
ugyan hova tűntek szabad szívű bátrak,
sallangos lobogók, színes hadisátrak?

Hova tűnt a vígság, hímszál porcelánon,
hol vannak falaid, ájtatos Nagyvázsony?
Lecsordul az alkony a Balaton mentén.
Gizella királyné, mit álmodik Veszprém?

A Kisalföld központja, **Győr** a „három folyó városa”. A Duna, a Rába és a Rábca közti dombokon már 2500 éve település állt. Győr városát és püspökségét Szent István alapította. A püspöki székesegyház féltett kincse a Nagyváradról idekerült **Szent László herma**: aranyozott ezüst szobor, amelyben szent királyunk koponyáját őrzik.

A **Pannonhalmi apátság**, legrégebbi keresztény templomunk, a **Kisalföldből** kiemelkedő dombon áll. Géza fejedelem és István király építtette Szent Márton tiszteletére. A kolostorba bencés szerzeteseket telepítettek. Híres katolikus gimnázium is működik itt.

A könyvtár

Könyvtárában számos régi, kézzel írott könyvet (kódexet) őriznek.

Bencés szerzetes

A **jáki templom** vastag falai, félkörös boltívei 750 éve állják az időök viharát.

Szentendrét a török pusztítás után szerb menekültek népesítették be. Hangulatos utcácskái sok művészt vonzanak. Nekem **Kovács Margit agyagszobrai** tetszettek leginkább.

Veszprém fölött ma is őrködik a szent királyi pár. Gizella királyné védő kezében tartja az általa támogatott székesegyházat.

Nem fél a néni, hogy eltöri? Bezzeg én moccanni is alig mertem a csipkefiform **herendi porcelánok** között.

Mit tart a kezében Szent István király?

Pápa erősített várát a török csupán 3 évre tudta elfoglalni. 570 éves református iskolájában tanult Petőfi Sándor és Jókai Mór.

Szombathely a 400 éves római uralom idején Savaria néven Pannonia legrangosabb városa volt. A 2000 éves római császári palota romjait, mozaikképeit mi is megcsodáltuk.

Óskü – egyik legkorábbi keresztény templomunk igazi védőbástya volt a hívek számára.

1532-ben **Kőszeg** várának kapitánya, Jurisich Miklós 800 hős katonával 25 napig állta Nagy Szulejmán szultán 60.000 főnyi seregének ostromát. Végül a török elkötrődött a vár alól. Ma Hősi Kapu és a

kőszegi templomokban 11 óra-kor is megkonduló harangszó őrzi a vitéz várvédők emlékét.

Minek az emlékére harangoznak 12-kor?

A római alapokra épült **Sopron** sűrű erdőkbe vágott országkapu. Polgárai a középkorban az erdélyi sóval kereskedve gazdagodtak meg. Pompás házaik közül sok ma is áll.

A város jelképe a 61 méteres **Tűztorony**. Alapjait még a rómaiak rakták le. A XI. századtól minden száz évben épült rá 1-1 emeletet. Erkélyéről figyelték a toronyőrök a közeledő ellenséget, vagy jelezték, ha valahol tűz ütött ki.

Sopron a Civitas Fidelissima – a

A Tűztorony

„legműségesebb város” büszke címét viseli. Amikor Magyarországot Trianonban feldarabolták, ezt a várost is el akarták szakítani, de a soproniak 1921-ben úgy szavaztak, hogy műségesek lesznek a hazához.

Ausztria helyett Magyarországhoz akart továbbra is tartozni **tíz Pinka-völgyi műséges falu** is, bár lakosaik többsége horvát és német nemzetiségű.

A **Fertő-tónak** ma csak egynegyede magyar, háromnegyed részét

Ausztria birtokolja. De a sekély, nádasokkal borított tó gazdag élővilágát ez aligha érdekli. Nőszírom, tündérrózsa virít, bíbic, gulipán, szárcsa költ a határ mindkét oldalán.

Milyen vízi-madarakat ismersz még?

Hű nevelőim, dunántúli dombok,
ti úgy karoltok, hogy nem korlátoltok,
nem fogtok rabul, amikor öleltek,
ti úgy öveztek, hogy éig emeltek.

Illyés Gyula

A tótól nem messze van **Fertőrákos** kőbánya. Az itteni kőből épült Bécs számos palotája is. A kőtömbök helyén földalatti termek keletkeztek, ahol ma koncerteket, operaelőadásokat tartanak.

Falusi barokk homlokzat a Dunántúlról.

Így készül, és így néz ki a menyecske fején a rábaközi csipkehímezés.

Virtuskodó férfitánc a kisalföldi pásztorok botos-ugrósa.

Fokos, puska és cifraszűr – ezek a bako-nyi betyárok felségjelei. A lóról csak azért szálltak le, hogy megküzdjenek egymással.

A rábaközi gyerekek hagyományos fajtáékokkal játszanak.

A csöcsös korsóból én is, te is, de a csali-kulacsból csak a gazdája tud inni. Ha nem ismered a titkát, vagy nem csorog egyáltalán, vagy a nyakadba ömlik belőle a bor.

Napsugár-naptárunkat

emeld ki a lapból, akaszd a falra: mese is, kép is, 2005-ös év is – mint a régi kalendáriumok.

ARANYSZÓLÓ PINTYŐKE

Népmese – SZABÓ ZELMIRA rajzaival

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren túl, de az öreganyám házában is túl élt egy király. Volt három fia. Már nagyon öreg volt, a szemét úgy kellett vasvillával feltámasztani. Azt mondja egyszer a fiainak:

– Fiaim, ha ti a fiataliságnak meg a halálnak a vizéből tudnátok nekem hozni, s megkerítenétek az aranyszóló pinyőkét, megfelezném veletek a birodalmamat.

Több sem kellett a három királyfiának. Ment, nyergelt mind a három. A két öregebb szép paripára, a legkisebb egy csúnya szürke lóra.

Napsugár

2005 – JANUÁR

Hétfő

Szerda

Péntek

Vasárnap

Kedd

Csütörtök

Szombat

●

●

●

●

●

●

●

●

3

4

5

6

7

8

9

10

Benjámin
Leona
Angéla

Árpád
Gáspár
Menyhért
Boldizsár

Attila
Etele
Ramóna

Gyöngyvér
Marcell

Lóránt
Loránd

Gusztáv

Zelma
Rajmond

Gellért
Gerda

11

12

13

14

15

16

17

18

Ágota
Erő

Sára
Sebestyén

Ágnes
Vince
Artúr

Adél
Eta
Emőke

29

30

31

Marcella

Napsugár

2005 – FEBRUÁR

Hétfő	Szerda	Péntek	Vasárnap
Kedd	Csütörtök	Szombat	
	1	2	3
	Ignc	Karolina Apor	Balázs Janka
		4	5
		Andrea Csenge	Ágota
			6
			Dorothy Dóra
7	8	9	10
Tódor Rómeó	Aranka	Abigél Alex	Elvira
			11
			Dezso Adolf
			12
			Livia Lídia
			13
			Ella Linda
14	15	16	17
Bálint	Koloe Georgina	Juliana Samu Csilla	Dorát
			18
			Bernadett
			19
			Zsuzsanna
			20
			Aladár Álmos
21	22	23	24
Eleonóra	Gerzson	Alfréd	Mátyás
			25
			Géza
			26
			Edina
			27
			Ákos Bátor
28			
Elmér			

Csúfolták is a nagyobbak, hogy ilyen-olyan, hogy mer elindulni azon a qebén. De a kie királyfi rájuk se hederített, ment, megedégit hetedhét ország ellen. Útjában egy rozzant kunyhóra talált, abban lakott egy öregasszony.

- Adjon Isten jó reggelt, öreganyámi! – köszönt a királyfi.
- Adjon Isten, kedves fiám! Mi járásban vagy?

Elmondta sorra, hogy mi végett vette nyakába a világot. Mondja az öregasszony:

- Eredj, az erdőn túlán lakik a nővérem, hátha ő tud segíteni.

Azzal elévesz egy korszót, a kezébe nyomja a királyfinak.

– Kedves fiám, merítsd meg nekem ezt a korszót a fiatalság vízével. Jótét helyébe jót várj!

A királyfi ment tovább. Az erdőn túl csakugyan megtalálta a másik öregasszonyt, de az is csak annyit értett az ő dolgához, mint tyúk az ábécéhez, az is csak a korsót nyomogatta a kezébe. De elmondta, hogy nem messzire lakik a még őnála is idősebb nővérük, menjen ahhoz, awal jól jár.

Ei is ment, rá is talált. Vénőbb volt az országútnál. Beköszön a királyfi:

– Adjon lsten jó napot, öreganyám!

– Adjon lsten, kedves fiam! – mondta volna az öregasszony, ha tudta volna, de csak úgy dödögte. – Hát mi járatban vagy?

Elmondta a királyfi töviről hegyire, hogy ő a fiatalságnak meg a halálnak a vizéből akar hozni, s megszerezné az aranyeszóló pintyőkéét is, ha lehet, mert az apja úgy kívánja.

Napsugár

2005 – MÁRCIUS

Hétfő	Szerda	Péntek	Vasárnap			
Kedd	Csütörtök	Szombat				
1 Levente	2 Dalma Lujza Magor	3 Kornélia	4 Kázmér	5 Adorján Olívér	6 Leonóra, Frigyes Jenő	
7 Tamás	8 Zoltán	9 Franciska Fanni	10 Ildikó	11 Szilárd	12 Gergely	13 Krisztián Krisztina Ajtony
14 Matild Pólika	15 Nemzeti ünnep Kristóf	16 Henrietta	17 Gertrúd Patrik	18 Sándor Ede	19 József	20 Virág- vasárnap Klaudia
21 Benedek Bence	22 Beáta Izolda	23 Botond Emőke	24 Gábor	25 Nagyapó Irén Zsolt	26 Emánuel	27 Húsvét Hajnalka Alpár
28 Húsvét Gedeon Johanna	29 Jónás Márk	30 Zalán	31 Árpád Benő			

Napsugár

2005 – ÁPRILIS

Hétfő	Szerda	Péntek	Vasárnap
Kedd	Csütörtök	Szombat	
		1 Hugó	2 Áron
		3 Buda Richárd	
4 Árbrus Csaba	5 Vince	6 Vilmos Biborka	7 Ármin Orsolya
8 Dénes Láda	9 Dömötör Géza	10 Zsolt	
11 Ló Szaniszló	12 Gyula Alpár	13 Láda	14 Tibor Tiborc
15 Emese	16 Csongor	17 Rudolf Rezső	
18 Andrea Ilma	19 Emma	20 Tivadar	21 Konrád Zsombor
22 Csilla Noémi	23 Béla	24 György Györgyi	
25 Csongor Márk	26 Boglárka Ervin	27 Zita Gyöngyvér Marian	28 Valéria
29 Péter Thamér	30 Ibolya Kitti		

Azt mondja az öregasszony:

– Nagy fába vágta a fejszédet, kedves fiám! De próbáld meg, hátha sikerül. Nem-sokára elérsz egy nagy erdőbe. Annak a közepén találisz egy aranyvárat, egy ablaka mindig nyitva van. Kösd fel a lovad farkát, s ugrass be az ablakon. Mindjárt ott találod Tündérszép llonát, de meg ne csókolj, mert akkor véged, hanem szakítsd ki egy hajszálát, azzal kösd be az aranyzó pintyőke csőrét, ott találod mindjárt Tündérszép Ilona mellett a kalitkában. Bairól folyik a fiataláságnak, jobbról a halálnak vize, a korszaidat mértsd meg, avval gyere, de vigyázz, hogy a lovad farka fel legyen kötve, mert nagy baj lesz, ha észrevesznek. Nesze, ez a kefe, ez a tojás meg ez a törölköző, ha bajba kerülnél, ezek kiségitenek.

Napsugár

2005 – MÁJUS

Hétfő Szerda Péntek Vasárnap

Kedd Csütörtök Szombat

Anyák
napja
Fülöp

8 Gizella
Mihály

7 Dalma
Tünde

6 Frida
Tamara

5 Irén
Györgyi

4 Mónika
Flórián

3 Imma
Tímea

2 Zeigmond

15 Pünkösd
Zsófia
Szorja

14 Bonifác

13 Szervác
Imola

12 Fongrác

11 Ferenc

10 Antónia
Pálma

9 Gergely
Gergő

22 Júlia
Rita

21 Szilárd

20 Bernát
Hanna

19 Milán
Sára

18 Erika
Erik
Alexandra

17 Andor
Ede

16 Pünkösd
Mózes
Botond

29 Magdolna

28 Emil
Csanád

27 Nándor

26 Fülöp
Evelin

25 Orbán

24 Eszter
Eliza

23 Dezső

31 Angéla

30 Janka
Johanna

29

28

27

26

25

Azzal a harmadik öregasszony is elévett egy korsót, s odaadta a királyfinak a kefével, a tojással meg a törülközővel együtt.

A királyfi pedig elindult. Nemsokára el is ért az aranyvárhoz. Majd megvakult a nagy fényességűtől. A ló farkát felkötötte, s beugratott a nyitott ablakon. Ott meg eltátotta szemét-száját, mert olyant még életében nem látott. Egy székben szundikált Tündérszép Ilona. Szébbet még tán pingálni se lehetne, mellette egy kalitkában az aranyyszóló pintyőke. A királyfi már odahajolt Tündérszép Ilona arcához, hogy megcsókolja, de akkor eszébe jutott az öregasszony mondása.

Napsugár

2005 – JÚNIUS

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
		1	2	3	4	5
		Tünde	Kármén Anita	Klodiá	Ilalkó Bölcsü	Fatime Kund
6	7	8	9	10	11	12
Norbert Szabolcs	Róbert	Medárd	Félik	Margit Gréta	Barna Barnabás	Vilgő Vrág
13	14	15	16	17	18	19
Antal Anetta	Vazul	Jolán Vid	Arany Jusztina	Laura Alida	Arnold Levente	Gyártás
20	21	22	23	24	25	26
Rafael Keve	Ajajos	Paulina	Zoltán	Iván	Vilmos	János Pál
27	28	29	30			
László	Levente Iván	Péter Pál	Bese Tihamér			

Megmerítette a korsókat, kinűzött Tündérszép Ilona fejéből egy hajszálat, bekötötte az aranszóló pintyöke csőrét, s azzal irdóci – kiugratott az ablakon.

lagen árn, de elfelejtette a lova farkát újfent meakötni; egy szál a várhoz ért, s az olyat zendült, hogy a tündérek mind felébredtek. Mindjárt tudták, hogy ott járt valaki. Ahányan csak voltak, utána a királyfinaki Már majdnem elérték, amikor elhajította a kéfét. Rögön egy nagy erdő lett belőle.

No, meg voltak akadva a tündérek, át kellett a erdőn törniük magukat. Azalatt pedig a királyfi jó messzire haladt.

Napsugár

2005 – JÚLIUS

Hétfő	Kedd	Szerda	Péntek	Vasárnap
		Csütörtök	Szombat	
			1	2
			Annamária Renáta	Ottó
			3	3
			Kornél Soma	
4	5	6	7	8
Berta Ulrik	Emese Sarolta	Csaba	Apollónia Donát	Eilák Terez
				9
				Lukrécia Vera
				10
				Amália
11	12	13	14	15
Nóra Lili	Izabella Dalma	Jenő	Örs Ulrik	Henrik Roland
				16
				Endre Elek
				17
18	19	20	21	22
Cecília Frigyes	Emília Alfréd	Illés	Dániel Daniella	Magdolna
				23
				Kinga Kincső Krisztina
				24
25	26	27	28	29
Kriszta Jakab	Anna Anikó Panna	Olga György	Szabolcs	Bea Márta Flóra
				30
				Judit Jutta Xénia
				31
				Oszkár

De a tündérek hamar kiérték az erdőből, s tüstént újra a nyomában voltak. Már nagyon égett a ló talpa alatt a föld, mikor a királyfi elhajította a tojást. Abból rögtön nagy hegy lett. A tündéreknek át kellett gyalogolniuk rajta.

Amikor harmadszor is a sarkában látta őket, a királyfi eldobta a törülközőt, abból tenger lett, de olyan, hogy még a tündérek sem tudták átlábolni.

Nemsokára útjába esett az öregasszony kunyhója, akitől a tanácsot kapta. Vitt neki egy korsó fiatallágvizet. Azután sorba a másik két öregasszonynak is.

Napsugár

2005 – AUGUSZTUS

Hétfő	Kedd	Szerda	Péntek	Vasárnap
1 Boglárka	2 Lehel	3 Hermína	4 Domonkos	5 Krisztina Zita
6 Berta	7 Arabella	8 László Gusztáv	9 Emőd Loránd	10 Lőrinc Bianka
11 Zsuzsa Tibor	12 Klára	13 Csongor Ipoly	14 Marcell	15 Mária
16 Ábrahám	17 Jácint	18 Ilona	19 Huba	20 Szent István
21 Sámuel Hajna	22 Ményhért	23 Bence Farkas Szidónia	24 Bertalan	25 Lajos Patricia
26 Erdre Rita	27 Gáspár	28 Ágoston Mózes	29 Beatrix Erna	30 Róza Rózsa
31 Erika Bella				

Most már jó volna minden, megvan az aranyászó pintyőke is, a fatalságnak meg a halálnak a vize is, de ezzel nem lett vége a bajnak.

Hazamenet a királyfi találkozott a testvéreivel, azok haszon nélkül jártak. Mikor meglátták, hogy ott a két korszó az öccsük nyakában, a kezében meg a kalitka az aranyászó pintyőkével, kapták magukat, elvették tőle. Őrá meg ráparancsoltak, hogy öltözzék fel béresnek, s az egészről ne szóljon senkinek semmit, különben megölik.

A királyfi, mit volt mit tennie, engedelmeskedett. Ával mentek hazafelé.

Otthon megörült az öreg király, hogy a két nagyobb fia milyen derék ember. Mindjárt odaadta nekik birodalmának felét. A legkisebb fiát meg, aki béresnek volt öltözve, megfogadta kocsisának.

Napsugár

2005 – SZEPTEMBER

Hétfő	Kedd	Szerda	Péntek	Vasárnap
		Csütörtök	Szombat	
		1 Égyed Egon	2 Rebeka	3 Hilda Szende
4 Rozália				
5 Alpár Lőrinc Viktor	6 Ida Zakariás	7 Regina Ivor	8 Mária Adrienn	9 Ádám
10 Jácint Hunor Nikoletta	11			
12 Mária Ibolya	13 Kornél	14 Szeréna Roxána	15 Enikő Kató	16 Edit
17 Ludmilla Zsófia	18 Diana			
19 Hajnalka Vilma	20 Friderika Melinda	21 Máté Ilka	22 Móric Mór	23 Etelka Tekla
24 Adorján Kende	25			
26 Jusztína	27 Albert Adalbert	28 Vencel	29 Mihály	30 Jeromos

Így éltek. A két királyfi uraskodott, jó módban volt, a legkisebb lovat vakart, szántott, kapált.

Egyeszer, ahogy felébrednek, látják, hogy éjszaka a palota előtt támadt egy gyönyörű aranyhíd, a közepén áll Tündérszép Ilona, s azt kiabálja:

– Király, király, öreg király, küldd ki azt a fiadat, aki engem a váramban megrabolt.

A két fiú csodálkozott, hogy ki lehet az, mi járatban van.

Lóra ül az öregebb, s kiáll a hídra. Azt kérdezi tőle Tündérszép Ilona:

– Királyfi, mondd meg nekem, jobb vagy bal oldalamon folyik-e a halál vize?

Az meg sem tudott mukkanni.

Napsugár

2005 – OKTÓBER

Hétfő

Szerda

Péntek

Vasárnap

Kedd

Csütörtök

Szombat

						1	2	
						Malvin	Petra	
3	4	5	6	7	8	9		
Helga	Ferenc	Attila Aurél	Brunó Renáta	Amália	Etelka Koppány	Dénes		
10	11	12	13	14	15	16		
Gedeon	Brigitta	Miksa	Kálmán Edgár	Helén Livia Beatriz	Teréz	Gál		
17	18	19	20	21	22	23		
Heavig Szilamér	Lukács	Nándor Ferdinánd	Irén Vendel	Orsolya Tünde	Előd Tilda	Nemzeti ünnep Győrházyvár		
24	25	26	27	28	29	30		
Salamon	Blanka	Demeter Dömötör	Szabina	Simon	Nárcisz	Kolos		
31								
Farkas								

– Küldd ki az öcsédet, hátha az meg tudja mondani.
Kimegy a második királyfi. Tündérszép Ilona attól is megkérdézi, de annak a felele-
te sem ér egy petákokot.

Azt mondja akkor Tündérszép Ilona:

– Király, király, öreg király, ha házadból senki sem tudja megmondani, amit én kér-
dezek, háborút indítok ellened!

Akkor bemegy a kocsis, s azt mondja a királynak:

– Felséges királyom! Grácia fejemnek, engedd meg, hogy az aranyhídra mehessek,
hátha én meg tudnálak menteni a háborútól.

Napsugár

2005 – DECEMBER

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1	2	3	4	Advent 2. vasárnapja Borbála	Advent 3. vasárnapja Árpád	
Elza	Aranika Melinda	Ferenc				
5	6	7	8	9	10	11
Vilma	Miklós	Ambrus	Mária Márta	Gyöngyi Natalia	Judit	
12	13	14	15	16	17	18
Gabriella	Luca Otília	Huba Szilárd	Dezre Váler	Aletta Etelka	Lázár Olimpia	Advent 4. vasárnapja Augusta
19	20	21	22	23	24	25
Viola Nemere	Domonkos	Tamás	Anikó Zsó	Győző Viktorina	Ádám Éva	Karácsony
26	27	28	29	30	31	
Karácsony István	János	Apor Kamilla	Tamara Dávid	Zsófi	Szilveszter	

– Hát én ki vagyok? – kérdezi még Tündérszép Ilona:

– Te Tündérszép Ilona vagy!

– No, te meg a szívem szép szerelme vagy, ásó-kapa válasszon el egymástól.

Őszeölelkeztek, összecsókolóztak, bementek a palotába. A két idősebb királyfi tudta, hogy vége a pünkösdi királyságnak, s illa berek, nádak, erek, elbujdostak, ki tudja, hová. Az öreg király a fiatal párnak adta egész birodalmát, azok pedig meg-

esküdtek, laqzit csaptak, hetedhét országra szólt.

Még most is élnek, ha meg nem haltak.

KINIZSI

Népmonda LIPTÁK GÁBOR nyomán

Észak-Dunántúlon van egy nagy rengeteg, a neve Bakony-erdő. Ennek a nagy erdőnek az aljában van egy helység: Nagyvázsony. Ott született Kinizsi Pál.

Az volt ám a hős, gyerekek! Mostani ember három se bírná megemelni szörnyű vasbuzogányát, amellyel ő olyan könnyen játszott, mint Gyurka öcsém a fenyőfa kardjával.

Egy forró augusztusi napon porlepte vadászcsapat érkezett a nagyvázsonyi völgybe. Élén sasorrú, hosszú hajú, éles tekintetű nagyúr lovagolt. Nagyon elfáradtak, megszomjaztak. Amikor egy vízimalomhoz értek, bekiáltottak.

Öles termetű, széles vállú ifjú lépett ki a malom kapuján.

– Megszomjaztunk, fiam, adnál-e nekünk egy ital vizet? – szólt a sasorrú.

– Miért ne – válaszolta szűkszavúan a fiú. Egy pillanatig sóvárogva nézte a fényes, fegyveres vitézeket, a sima szőrű paripákat. Aztán úgy, ahogy volt, vállán a hatalmas zsákkal megindult az udvar felé. Az ágasról zöld cserépkorsót emelt le. Fél kézzel meghajtotta a kerekas kutat. A zsákot csak akkor dobta

le a válláról, amikor tálca után nézett. Ott hevert a földön egy mázsás malomkő. A legény fel-emelte, ráhelyezte a friss vízzel megtöltött korsót. Aztán fél kézzel nyújtotta fel a sasorrú vitéznek.

A csodálkozás moraja zúgott végig a csapaton. A vezér mosolyogva vette kezébe a korsót.

– Köszönöm, fiam. Ha bor volna, egészségedre üríteném – mondta nyájasan. – Hogy hívnak?

– Kinizsi Pál a nevem – mondta a legény egyenest a lovag szemébe nézve –, a nagyvázsonyi vízimolnár fia vagyok.

– Pedig ilyen legénynek nem malomban a helye, mikor négyfelől tör ellenség az országra – mondta komolyan a nagyúr. – Nem volna kedved katonának állni?

– Ki törődik a szegény ember kedvével, uram?

– A király – felelte keményen a lovag.

– A király messze van, s a szükség közel – felelt a legény.

– Hogy beszélsz, kölyök? – kiáltott rá egy ősz hajdúvitéz. – Hiszen...

– A király nincs messze – vágott szavába a lovag –, előtted áll.

A legény halálsápadtan ereszkedett fél térdre:

– Uram! Mátyás király! – rebegette megilletődötten.

– Állj fel, fiam! – mosolygott Mátyás. – Ilyen legénynek talpon vagy lovon a helye. S ha kedved tartja, állj be a seregembe. Keresd meg Budán szavammal kedves kapitányomat, Magyar Balázst. Három nap múlva otthon leszünk.

A legény magához sem tért a csodálkozásból, a fényes csapat máris elvágtatott. Akkor vette csak észre, hogy a malomkőtálcát még mindig ott tartja a kezében.

Az út, amelyen a vázsonyi molnárlegény elindult, messze vezetett. Kinizsi Pálból híres vitéz lett, s pár évvel később már Mátyás Fekete seregében harcolt. Ott volt mindenütt, ahol veszedelem fenyegette az országot.

Sorolj nagyerejű hősöket a magyar történelemből.

Vágjátok ki, és ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra.

DEÁK FERENC rajza

– Remélem, az úszást nem hagyjuk ki az olimpiai versenyszámok közül – nyújtotta ki karcsú testét a **tonhal**.

– Véleményem szerint a lelegegánsabb a víz színén való lebegés – elegyedett a vitába a szép, kékszinű **vitorlásmedúza**. – Mi többedmagunkkal utazunk egyetlen vitorla alatt, azért hívnak minket az emberek telepes medúzáknak. Vitorlánk úgy van beállítva, hogy a legkisebb szellő is belekap, és messzire repít.

– Vitorlás versenyeket nem szoktak rendezni? – érdeklődött a mindig kíváncsi cerkófmajmocska.

– Dehogynem! Néha több százan is összegyűlünk egy-egy versenyre.

– Na, nekem nem tetszene, hogy a szél kénye-kedve szerint utazzam, ezért találtam fel a lökhajtásos mozgást – integetett tíz karjával a **tintahal**, amelyik, mint tudjuk, nem is hal, hanem puhatestű, a kagylók és csigák rokona.

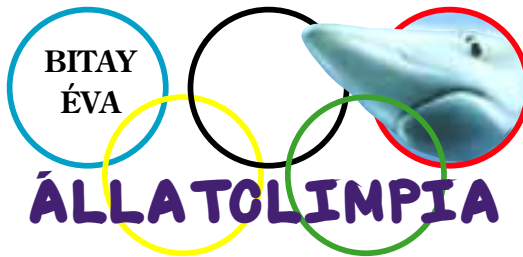
– Lökhajtást? – ámuldoztak az állatok.

– Látjátok ezt a tölcsért a kopoltyúüregemet burkoló köpenyemen? Vízet szippantok be a kopoltyúüregbe, majd ezen a tölcséren hirtelen kilövellem. Így akár 12 kilométert is megtehetek óránként, s mivel a tölcsérem elfordítható, villámgyorsan irányt is változtathatok.

– Nahát! – tapsolt elismerően a közönség.

– Szép, szép – úszott oda kecseksen a **delfin**, de az óránkénti 12 km nem valami nagy teljesítmény. Én óráig követem a hajókat, s közben az utasok szórakoztatására akár 6 méter magasra is kiugrom a vízből. Márpedig az utasszállító hajók 20 tengeri csomó, azaz 37 kilométeres sebességgel haladnak.

– Azért ismerjétek el, hogy a vizek igazi urai mi vagyunk – lengették uszonyaikat a halak. –

Vitorlásmedúza

Delfinek

Cápa

Fecskehal

Mi úszunk a leggyorsabban, és a mi farkunk a legkételesebb kormány.

– Úgy van – kontrázott a tonhal –, jegyezzétek meg: minél hosszabb a hal teste, annál ritkábban kell csapkodnia a farkával ahhoz, hogy gyorsan haladjon. A 4 centis kis pisztrángivadék hiába lengeti farkincáját másodpercenként akár 18-szor, alig 2,3 km-t tesz meg óránként, és ez még arra sem elég, hogy a parton ballagó embert elhagyja. Viszont mi, akiknek a testhossza meghaladja az egy métert, másodpercenként mindössze 10 farokcsapással több, mint 70 km/óra sebességgel haladunk.

– A bajnokok mi vagyunk – sorakoztak fel a **cápák, kardhalak és barakkudák**. Mi akár 120-150 km/órás sebességgel is szeljük a habokat.

– Még gyorsabban lehet haladni, ha az úszást a repüléssel kombináljuk – toldotta meg a **fecskehal**. – Ha üldöznek bennünket, farkunkkal a vízre csapva kiugrunk a levegőbe, és mellúszóinkat kifeszítve többször tíz méternyit repülünk.

Amint vizet érünk, ismét csapunk egyet-kettőt a farkunkkal, és újból a levegőbe emelkedünk. Ezzel a módszerrel a leggyorsabb üldözőt is lehagyjuk.

KISKÓPÉ

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Vízben is él, de nem hal, béka a neve, de nem béka, páncélja van, de nem rák, tojástartojik, de nem madár. Mi az?

Novemberi megfejtés: zebra. Nyertesek: Portik Nikolett, Majláthfalva; Simó Gizella, Győr; Fülöp Katalin, Parajd.

A mesében a de-
ák apja tanácsára
felszedte a talált borsószemeket, mi pedig,
Asztalos Erzsébet tanító nénink oktatását
megfogadva vittük magunkkal népmesé-
seinket a csengeri Nemzetközi Meseszü-
ret versenyre. Hősünk a próbákat kiálta,
mint ahogy mi is, belőle király lett, belőlünk kis győztesek. Szeres-
sétek a mesét, gyerekek! **Bagoly Orsolya Panna, Kovászna**

Könyvmoly

Szólj, szám!

1. Fejtsétek meg a három-
széki találós versikét:

**H-val a törzs egyik része,
K-val pedig kosárféle,
S-sel madár, lakása bérc,
V-vel igen hasznos egy érc.**

2. Melyik szó illik az üres ke-
retbe?

farkas	[]	kő
szem		ház
fűrés		szabályzó

3. Az ikerszavak kezdőbetűi-
ből egy jó tanács alakul ki.

.....barka
.....hatol
.....rongy
.....durran
.....cseprő
.....forog
.....begyedem
.....kelés
.....hátra
.....dombos

Novemberi megfejtések: 1. Las-
san járj, tovább érsz. Aki siet,
elkésik. Hamar munka ritkán jó.
Aki siet, keveset végez. Aki si-
et, nem sokat gondolkodik. 2.
villám – ragos főnév, főnév; lép
– ige, főnév; áll – ige, főnév;
hat – számnév, ige; 3. tükör, tü-
csök, süvölt, üvölt, bükkös, fű-
työl, dühös, gyümölcs, bürök,
csücsök, küszöb, ütök, sütök,
Nyertesek: Dancs Attila,
Kommandó; Vass Beáta, Gör-
gényüvegcsűr; a **székelyud-
varhelyi** Palló Imre Művészeti
Iskola III. A osztálya.

A **csíkmenasági Dénes Anikó** *Fodor Sándor Mosótek-
nőben a világ körül* és *A vén
bajszos* című könyvét, a **kolozsvári Kovács Emese**
Hervay Gizella Kobak könyve
című mesefüzérét ajánlja min-
den meseszerető molynak.

Palotás Enikő Mária, Szalárd:
A kis gömböc meséje

**Havonta
3 díjat
sorsolunk ki!**

Kedves inasom, áru!d el nekem – rajzban –, hogy mit
vársz a legnagyobb izgalommal az elkövetkező, 2005-
ös évből? A születnapodat? A farsan-
gi mulatságot? Közös kertészkedést a
családdal? A nyaralást?

Maszat Művész

Utóirat: Én leginkább a
ti rajzaitokat várom!

**Sólyom Enikő,
Mezőtelki**

**Szabó Zsolt,
Magyarlapád**

**Demény Tamás,
Marosvásárhely**

**Kádár Márta
Hanga, Zabola**

Az **őszi pályázat** nyertesei: **István
Loránd**, Csíkmenaság (1); **Ugron Nóra**,
Sepsiszentgyörgy (2); **Islai Ede**,
Szászrégen (3).

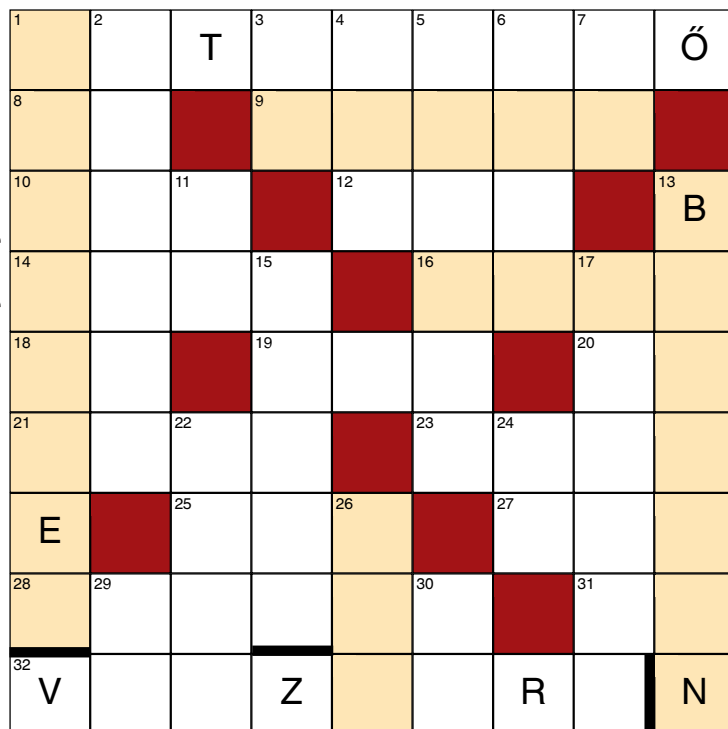
1

2

3

A NOVEMBERI megfejtés: *Falu népe is szereti,/ Kedves szóval becézgeti. Nyertesek: Kuk Bella, Magyarberkesz; Németh Nikolett Edina, Kisiratos; Sugár Tímea, Csíkszereda; Tamás Beatrix, Bihar és a belényesi III. osztály.*

Dunántúli vizek: három tó és két folyó nevével versenghetsz a januári könyvjutalomért.

Írj mielőbb!

a Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. Hősködő
8. R!
9. Az egyik tó
10. Csen
12. Eleinte nincs!
14. Női név
16. Az egyik folyó
18. Nagy András névjegye
19. Utazással kapcsolatos
20. Létezik
21. CINK
23. Kényelmes járás
25. Végül leás!
27. Magot földbe szór
28. Gúny (IRÓNIA)
31. Zokogni kezd!
32. Mágnes is rendelkezik vele

FÜGGŐLEGES

1. A második tó
2. Irodával kapcsolatos
3. Középen tréfál!
4. Tíz, németül
5. Válság (KRÍZIS)
6. Olasz vulkán (ETNA)
7. Dőlni kezd!
11. Pék Iván névjegye
13. A harmadik tó
15. Dél-amerikai hatalmas csőrű madár
17. Valódi
22. Az ilyen csövet világításra használják
24. 12 hónap
26. A másik folyó
29. Románia gépkocsije
30. Antal Ede névjegye

LEVELEZŐ

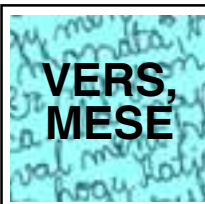
Boldog új esztendőt kívánunk!

Írjatok, rajzoljatok nekünk! A legszebb munkákat viszontlátjátok a Napsugárban. Ha késve érkezik, vagy nem fér be a friss lapszámba, sor kerül rá később – üzenjük szeretettel minden levélküldőnek: a **dési** 1-es Isk. II.; a **balánbányai** Geo Bogza Isk. IV. E; a **kovásznai** Orbán Balázs Isk. II. B; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. és IV. B; a **székelyudvarhelyi** Tompa László Isk. II. B; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Isk. III. E; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Isk. IV. B; a **brassói** Áprily Lajos Isk. II. B; a **szentegyházai** Tamási Áron Isk. III. és IV. A és B; a **marosvásárhelyi** 14-es Isk. III. D; a **kolozsvári** Waldorf Isk. II. osztálya; a **csatószei** III.; a **csíkmenasági** III.; a **szilágycsehi** III.; a **berettyószéplaki** IV. B; a **vargyasi** II.; a **szaniszlói** IV. B; az **érboggyoszlói** III.; a **zabolai** II. és III. B osztály; a **fugyi** iskolások.

Jakab Noémi Erika, Csittszentiván; **Kaplonyi Enikő**, Kaplony; **Fodor Ágnes**, Szentjobb; **Tóth-Pál Edit**, **György Csaba Sándor**, Szamosardó; **Kecskés Katalin**, Csíkmenaság; **Kajcsa Zsolt**, Gyergyószentmiklós; **Balla**

Andrea, Gyergyóújfalu; **Elekes László**, Székelykeresztúr; **Kovács Emőke Katalin**, Gyergyószárhegy; **Pál Székely Tamás**, Oroszhegy; **Konnát Árpád és Levente**, Szombathi Edina, Kovászna; **Sárvári Tibor**, Szatmárnémeti; **Balla Marietta**, Kraszna; **Körösi Ildikó**, Kiss Emma, Nagyvárad; **Keresztes Tímea**, Sarmaság; **Mishti Beáta Tünde**, Kolozsvár; **Negrean Alexandra**, Nagykaroly; **Zagyi Ágnes**, **Varró Boglárka**, Székelyudvarhely; **Fodor-Kiss Hunor**, Torda.

Péter Kinga, Sepsiszentgyörgy; **Halmágyi Salome-Ruth**, Kolozsvár; **Dolente Loredáná**, Székelyvarság; **Szabó Rita**, Balánbánya; **Gordán Réka**, Szatmárnémeti; **Mircse Attila**, Hilib; **Mátyás Nimród**, Sárpatok; **Bács Szidónia**, Étfalva-Zoltán; **Sass Emőke**, **Palotás Enikő Mária**, Szalárd; **Pataki Katalin**, Marosvásárhely.

A novemberi Napsugár lila kérdéseinek titka: cseberből vederbe esett, akinek romlott a helyzete a korábbihoz képest; C a Corvin Mátyás kezdőbetűje; Mátyás vöröshagymán, vízen, lejtőre kapaltatja az urakat; egri bikavér; Öreg néne őzikéje; Bornemissza Gergely és Cecey Éva, azaz Gergő és Vica. **Könyvjutalmat nyertek:** **Gavriș Miklós**, Árpád; **Pap Zselyke**, Homoródalmás; a **gyimesfőloki** Domokos Pál Péter Iskola IV. osztálya.

A hitem nagy, a szívem tág,
Belefér a nagyvilág.
Mindenféle emberek,
Köztük rengeteg gyerek.

Gondolatban hirtelen
A napot kiszínezem,
Sugara a földet éri,
Így mindenki elérheti.

Áldó fénye melegít,
A gondokon átsegít.
A szíveket biztatgatja,
Az arcokat simogatja.

**Jenei Matild,
Magyarnagykapus**

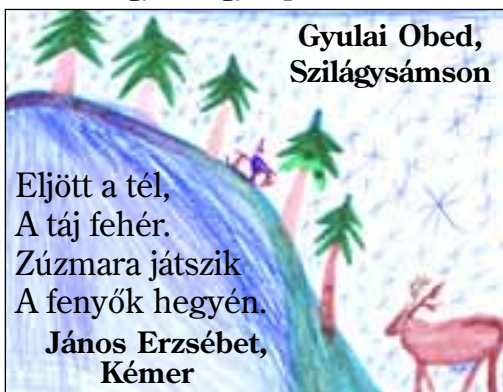

**Szilágyi Renáta,
Magyarlapád**

Januárban fut a szán,
Síkul az én két csizmám,
Felugrom a szánkómra,
Nem esem a nagy hóba.
Hogyha mégis netalán
Megbotlik a buta szán,
Gurulok a nagy hóba,
Gyere, pajtás, nyomomban!

Mircse Attila, Hilib

Eljött a tél,
A táj fehér.
Zúzmara játszik
A fenyők hegyén.

**János Erzsébet,
Kémer**

Szeretem a telet,
Szánkázhatok eleget.
Ha vége a szánkázásnak,
Fogok hozzá a tanulásnak,
Mert tanulni szeretek,
Kapkod érte dicséretet.
Dolgozni is akarok,
Ezért sok fát behordok,
Mert szeretem a meleget,
Akárcsak a kenyeret.
Ha másnak is segítek,
Annak nagyon örvendek,
S ha egy kicsit játszhatunk is,
Vidámabb a hangulat is.

**Török Gornik Alpár,
Magyarnagykapus**

Magas hegyek között
emelkedik egy kis város,
Balánbánya a neve,
sok vidám gyerek lakik benne.
Nagyon szép itt a tél,
mikor minden hófehér.

**Pataki Szabolcs,
Balánbánya**

Itt a tél, itt, itt, itt,
Havazik zik, zik, zik.
Ádám, Andor örül neki,
Már a szánkót készítgeti.
Itt a tél, itt, itt, itt,
Havazik zik, zik, zik.

**Lőrincz Andor,
Kápolnásfalú**

**Burja Imelda Gabriella,
Halmi**

Jaj, de szép a téli táj,
Olyan, mint egy mesés vár,
Ilyen szép még nem is volt,
Mint egy varázslatos, mesés hold.

Hadi Alexandra, Ágya

Uzsgyi, ki a hóra, jégre,
Mert szánkózni lehet végre.
Apuka se hagyja magát,
Bosszantja is ezzel anyát.

Buzás Dorottya, Csíkszereda

Gál Anita Krisztina, Nagyvárád

Zilahi Réka, Marosújvár

**Címlap: Kószabósza a
nagyecenki kastélyban
Hátlap: a budapesti
Képzőművészeti Kiadó
1986-os naptárából;
URAI ERIKA rajzai**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 401050 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/541323. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Honlap: <http://www.dntcj.ro/NGOs/napsugar>; A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont RO14RNCB2200000005690001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 15000 lej

Rábaköz

